

Nagyvárosi gettók

Szabó-Tóth Kinga

elnevezések

- **Slum**
- **Shantytown**
- **Squatter settlement**
- **Substandard settlement**

Ezeket a negyedeket szokták nevezni:

- szabálytalanok
- tiltott
- marginális
- ellenőrizhetetlen
- spontán
- tervezetlen
- titkos
- átmeneti

Eltérő helyeken alakulnak ki:

Kairóban temetőkből
Bombay-ben a járdákon
Peruban lapos tetőkön
Jordániában elhagyott telepeken

Kairó

<http://urbanpeek.com/2011/06/13/a-wake-up-call-cairo-slums/>

Kairo:

**15-20 millió ember
25-30% slum-okban**

Rio de Janeiro

Peru

Lunik 9, Kassa

Osztályozási szempontok

Fizikai jellemzők alapján:

- Mérték, kiterjedés
- Hely
- Zsúfoltság
- Épületek formája
- Növekedés ritmusa
- Szolgáltatások

Társadalmi jellemzők mentén:

- Az integráció foka
- Mobilitás
- Törekvések, egyéni motivációk

A fejlődő országok lakosságának 30%-a nyomortelepeken él.

Közös vonások:

- rurális területekről bevándorlók
- a fiatal korosztályok magas aránya
- együttlakók magas aránya
- népsűrűség rendkívül magas
- magas a morbiditás és mortalitás, az analfabétizmus
- alacsony eügyi és oktatási színvonal
- a jövedelmek alacsonyak, esetlegesek

A nyomornegyedek funkciói

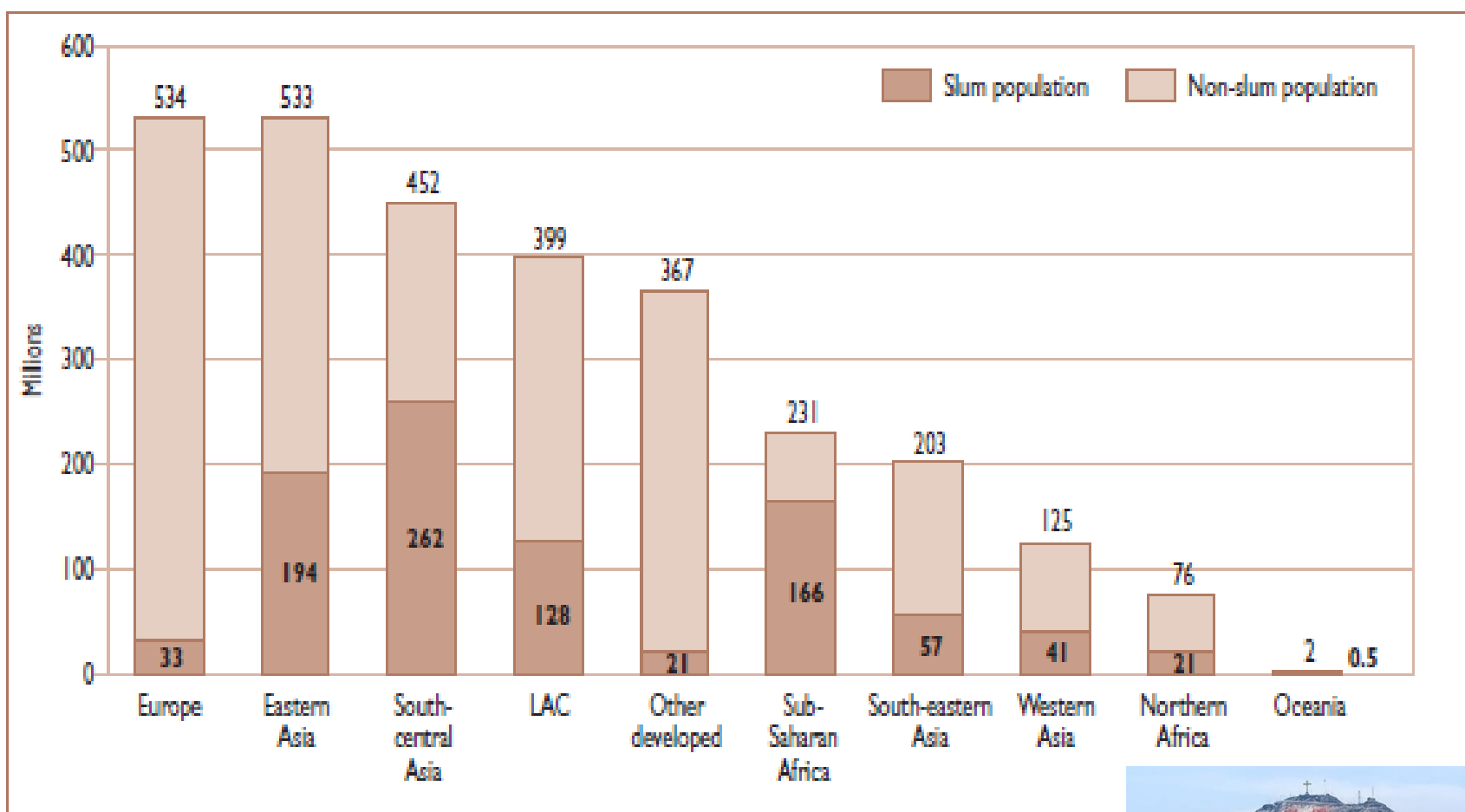
- adaptáció és védelem (átmenet falu-város között, különböző etnikumból, szociális védelem)
- integráció (saját törvények kialakítása, törekvés a biztonságra és rendre, a spontán városfejlődést a lakók szabályozzák később)
- szolidaritás
- a tőkévé alakulás funkciója (illegális, közművek kiépülése)

Általános jellemzők

- koncentrált deviancia jellemző rájuk
- súlyos etnikai és vallási konfliktusok lehetnek
- erő-készlet és önszerveződési hajlam
- a pénzszerzés leleményes formái
- tömegközlekedés hiánya – a város életében nem vesznek részt

A slum lakói és tipizálásuk

	Szükség/szűkölködés	Lehetőség/opportunisták
állandó	- tunyák- beilleszkedett szegények- a társadalom kítaszítottjai	- menekülők- megtalálhatatlanok- modellek- sportolók
ideiglenes	- tisztességes szegények- csapdába esettek	- kezdők- kapaszkodók- vállalkozók

Állandó szűkölködés

Tunyák

- Apátia és állandó immobilitás
 - Iskolázatlanság
 - Kudarok és frusztráltság
- Szociál: gondoskodás és felügyelet, rehabilitációs programok kétes kimenetelűek

Beilleszkedett szegények

- mélyen gyökerező szokások, alkalmazkodás
- a legszélsőségesebb feltételeket is elfogadják
- öregek, egyedülállók, gyermeküket egyedül nevelők, dolgozó szegények, munkanélküliek

Kitaszítottak

- kábítószeresek, viszonteladók
- prostituáltak, stricik, zsebtolvajok

Ideiglenes szűkölködés

Tisztességes szegények

- nem békélnek meg ezzel a világgal
- értékeik, identifikációjuk kívül van
 - idegenek
- számlát fizetnek, törvényt betartanak
 - szenvednek ettől a világtól

Csapdába esettek

- még korábban költöztek ide
 - idősek főleg

Állandó lehetőség

Menekülők

- összeütköztek a törvénnyel
- eladósodtak
- számukra ez menedék: legvékonyabb réteg, de ők ezt maximálisan kihasználják
- kocsmáros, peep show tulajdonosok

Megtalálhatatlanok:

- hobók, különcök, kalandorok
- becenevek, homályos személyazonosság
- szélsőségesen individualisták - nem férek bele a városba

Sportolók

- hasonszőrűek gyülekezete

Modellek

- ritkák
- tanítók, guruk

Ideiglenes lehetőség

Kezdők

- bevándorlók, kívülről jöttek
- nem tudnak beilleszkedni
- első letelepedési hely a slum
- fiatalok, éretlenek, „tanulnak”

Kapaszkodók

- nem első generációsok
- az itt töltött idő alatt sok mindent tanultak
 - ismerik a dörgést
- takarékoskodnak, ki tudnak jutni

Vállalkozók

- az előbbieket speciális esete
- a megtakarított pénz slum-ba fektetése, üzletek, vagy lakások
 - keresztapák

Köszönöm a figyelmet!